

Pôvodné slovo Sloven z logických a politologických dôvodov používame ekvivalentne so slovom Slovák (viď NOVÉ NOVINY CENTRUM č.9/2011).

V CENTRE pozornosti:

Aristotelove proroctvá

Vážení čitatelia,

keď sa dnes povie pravica, zavládnu rozpaky. Hlasy po jej zjednocovaní vyznievajú skôr ako želanie uchopiť niečo, čo nenávratne mizne. Na pravej strane politického spektra je príliš veľa subjektov a ešte viac výrazných politických osobností. A aby toho nebolo málo, nespokojní lídri ohlásili vznik ďalších strán a platforiem. Všetko nasvedčuje tomu, že ich politické egá im bránia racionalite a odstredivé sily sú už veľké. Nečudo, že voliči sú zmätení a bezradní.

Situáciu zhoršuje nepochopiteľná pasivita pravicových politických špičiek. Jedni hovoria, že voličský potenciál Smeru bude prirodzene slabnúť a pravica silnieť. **No neobstojí názor, že pravica vyhrá, keď odhalí či demaskuje politiku Smeru.** Neuspejú ani lídri, ktorí chcú riešiť problémy našej väčšiny prostredníctvom jednoduchého, spravodlivého a zodpovedného štátu.

Pravica pomaly a isto stráca svoje bašty, komunity a vplyv. **Pravicové strany dnes nie sú schopné vládnuť. Nemôžu sa dohodnúť, lebo ich rozdeľuje názorová rozdrobenosť, množstvo partikulárnych riešení toho istého problému a častokrát aj sebecká personálna neústupčivosť. Nemajú politickú, spoločenskú, ekonomickú a ani jednotnú medzinárodnú víziu.**

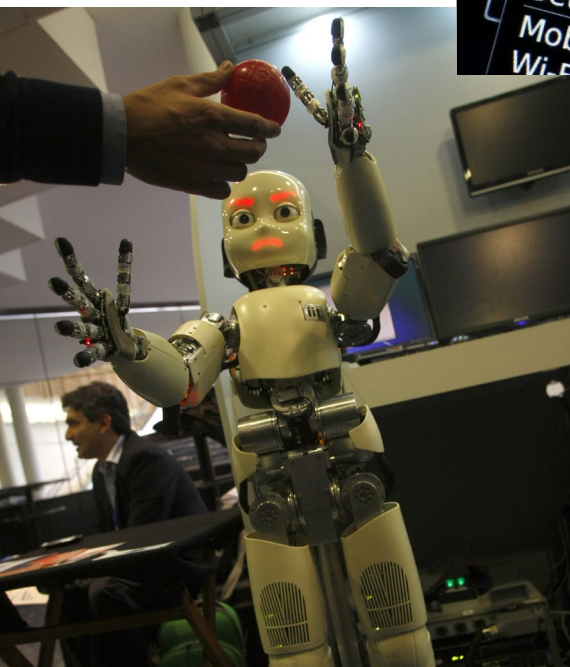
V posledných voľbách prehrali preto, lebo nevedeli ponúknuť voličom budúcnosť. A tá sa podľa všetkých prognóz bude zhoršovať. **Prehlbujúcu krízu nezastaví ani vláda jednej strany, ani silný štát. Pravdu majú tí, ktorí vkladajú nádej do strednej vrstvy a do silných regiónov.**

Aristoteles povedal, že dobrých vládcov môže mať iba taký štát, v ktorom dominantnú úlohu hrá stredná vrstva. A tiež, že **príslušnosť k strednému stavu je zárukou maximálneho šťastia človeka.**

Ján Oparty

Budeme figúrkami v počítačových hrách VEĽKÝCH BRATOV?

Súčasnú politickú scénu zamestnáva okrem iného otázka, či ľavicová vláda uzákoní povinnosť montovať do osobných áut elektronické zariadenie, ktoré dokáže na diaľku a bez zásahu vodiča podávať určenej centrále informácie o správaní sa vozidla. Takéto zariadenie otvára dvere



(Ilustračné foto: E. C. Audiovisual Services)

nielen možnosti zaviesť elektronické mýto, ale zároveň definitívne "prišpendlí" auto do veľkej virtuálnej mapy, kde oprávnené, ale bez akýchkoľvek pochybností i neoprávnené osoby budú schopné sledovať pohyb áut, a teda aj ľudí v nich, ako vo veľkej počítačovej hre.

Samozrejme, že v podobných "počítačových hrách" už žijeme dlhšiu dobu. Bankové platobné karty nás začali zobrazovať na virtuálnych mapách už v priebehu 90-tych rokov. Potom prišla éra mobilných telefónov a mobilnej komunikácie vôbec a vtedy sa obrovská "hracia plocha" zemegule husto rozblikala pohyblivými SIM identifikátormi. Ešte stále však zostávala jedna veľmi slobodná možnosť - sadnúť do auta bez mo-



bilného telefónu a využiť skutočnú slobodu pohybu.

Aj táto sloboda však skončí. A zrejme nebude jediná. Postupom času zrejme počítačovi "veľkí bratia" a tí, ktorí ich budú využívať, budú o nás vedieť stále viac a viac. Nielen o stavoch a pohyboch na našich bankových účtoch, nielen o tom, kedy, kam a kadiaľ sme sa pohybovali. Budú vedieť, aké choroby nás trápia, aké lieky berieme, na akých liekoch sme životne závislí, na aké látky máme alergiu, aké známky dostali naše deti, aké divadlá navštevujeme, s kým, kde a ako komunikujeme a je možné, že časom nastane

i to, čo si teraz mnohí nevedia ani predstaviť - že naši "počítačovi veľkí bratia" budú vedieť prečítať aj to, čo si myslíme.

Javí sa vám to ako nereálna fantázia?

Spomeňte si na to, keď vám váš prvý domáci robot na povel "Povysávaj!" odpovie: "Áno, pani! Áno, pane!"

Vtedy si už len spomenieme, ale dnes je ešte čas začať aktívne konať a vytvoriť niečo na spôsob ELEKTRONICKEJ CHARTY ĽUDSKEJ SLOBODY, na základe ktorej každý človek bude mať právo odmietnuť, aby mu namontovali monitorovacie zariadenie do auta, alebo odmietnuť napríklad aj to, aby mu nastrelili elektronický sledovací čip do ucha.

Jozef Bača

ivansimko.sk

Niet šťastia bez slobody
a niet slobody bez statočnosti

Perikles

Ivan Šimko



JUDr. Ing. Ivan Šimko

PODIVUHODNÝ HUMOR NAŠICH ŽUPNÝCH ZÁSTUPCOV

O jednom z najväčších diktátorov moderných dejín sa kdesi píše, že v situácii, keď sa mu podarilo dotiahnuť ďalšiu zo skupín jeho politických protivníkov pod šibenicu, prišli za ním jeho poradcovia a usilovali ho od popravy odhovoriť. Budú z toho iba ďalšie problémy, vraveli. Tyran sa iba uškŕňal a napokon všetkých odbil cynickým bonmotom: „Práve naopak. Na šibenici sa všetky problémy končia.“ Ten, kto túto príhodu zaznamenal, zároveň konštatoval, že vládcovia mávajú občas pozoruhodný zmysel pre humor. Cítia sa pánmi nad životom a smrťou svojich poddaných, a preto vo svojej pýche majú dojem, že sa môžu dobre zabaviť nad tým, ako ich držia v hrsti. Vo svojej krutosti to vnímajú ako komické. Na túto epizódu som si celkom mimovoľne spomenul v sobotu, keď sa oficiálne otváral nový cyklomost cez rieku Moravu. Zrazu som si uvedomil, že na pohľadavý „humor mocných“ môžeme naraziť i v dnešnej demokratickej dobe.

Samozrejme, nie preto, lebo s veľkou parádou otvárali už mesiac otvorený most. Podlízavosť demokratickej moci voči voličom ho chcela ponúknuť verejnosti, hneď ako sa dalo. Bolo to v lete a vtedy sa to naozaj cyklomost hodí. Lenže sa to nehodilo verejným činiteľom, ktorí túžia po hlasoch, a cez prázdniny by slávnosť neprotiahla takú pozornosť. Po moste sa už mesiac jazdí, takže neviem, čo sa vlastne v sobotu oslavovalo. Ale na tom nie je komického nič.

Ani trochu humorné nebolo ani naťahovanie o názve mosta. Zdá sa, že s menami mostov máme v Bratislave vôbec

v poslednom čase problémy.

Komunisti zvykli krstiť veľké technické diela symbolmi, ktoré mali podporovať ich politiku. Ľud si ale takúto lacnú agitku často nenechal podsúvať. Jeho tvorivosť prichádzala neraz s oveľa prirodzenejšími názvami. Tie sa potom vžili i bez oficiálneho požehnania. A tak sme mali Nový most oveľa skôr, než to po revolúcii prijalo aj vedenie mesta. A aký to div! Po dvoch desaťročiach sme sa počas tohto suchého leta vrátili znova ku symbolu, ktorý si komunisti v časoch svojho panstva privlastnili. Tí, čo o tom dnes rozhodli, sa tvária, akoby to s tým už nesúviselo. Vraj akýže „nový“, keď už máme tri novšie? A že má napokon už aj solidný vek. Lenže to potom už ani Spišská Nová Ves alebo New York nie sú žiadnymi novými osadami. Ale hlavne, kto trochu pozná politiku, vie tiež, že sa tu ktosi podprahovo usiluje prenikať do podvedomia spoločnosti, zápasicej s novými výzvami dnešnej doby. Usiluje sa jej podsúvať akýsi spomienkový optimizmus na časy dávno zašlé. Aby zabudla na časy neslobody a nedôstojného života, akoby to bola doba poriadku, istôt a stability.

Symbole sú vo verejnom živote významnejšie, než si to niekedy uvedomujeme. Ale ani táto letná premenovacia akcia nebola žiadnou „srandou“.

A vtipný veľmi nebol ani príbeh hľadania mena najnovšieho cyklistického mosta cez Moravu. I keď sme ho celé mesiace v Bratislave vcelku s pobavením sledovali. V akomsi návale veľkorysej slobodomyselnosti sa usporiadala anke-

ta o názve technického diela. Mal to byť prvý prípad, keď o oficiálnom pomenovaní rozhodnú priamo ľudia.

Lenže demokracia je potvorská vec. Ľudia v nej nerozhodnú vždy tak, ako si to tí, čo v nej vládnu, želajú. A tak sa stalo, že v plebiscite drvivo zvíťazil Chuck Norris. Nepustím sa na tenký ľad dohadov, v čom sa tento vtipný názov stal pre nositeľov demokratickej moci neprijateľným. Poznáme výsledok. Výsledky ankety šli nabok, a s nimi aj sľub, že o oficiálnom názve mosta rozhodne ľud. Skôr smutný koniec ľahko zábavnej „story“.

Ale pri oficiálnom otvorení sme sa dozvedeli, že to ešte nebol koniec. Posledné slovo, skutočná pointa zaznela tam, kde naozaj má. Na úplný záver. Naši duchaplňní župní zástupcovia nazvali dielo **Cyklomostom slobody**. Najskôr mi to pripomenulo komunistické ústavy národného zdravia, v ktorých sa zhromažďovali práve tí, čo zdraví neboli. Alebo požiarnikov, ktorých úlohou bolo požiare likvidovať, nie zakladať. Ale potom som si spomenul na „istoty“ starého režimu, na jeho marxistické poučky. Jedna z nich totiž hovorila, že sloboda je poznaná nevyhnutnosť. Ano, to by znamenalo, že poslanci kdesi hlboko zmysel pre humor naozaj nestratili. Pravda, dosť cynický humor.

Takže, keď pôjdete nabudúce z Devínskej Novej Vsi do rakúskeho Schloss Hofu, vedzte, že cez Moravu prechádzate po Cyklomoste poznanej nevyhnutnosti. A ak si jeho oficiálny názov vyložíme takto, zistíme, že v podstate zodpovedá skutočnosti.

Keď sedíte pri počítači, spomeňte si na Norberta Wienera



Jozef Mikloško,
poslanec NR SR za KDH

V tomto roku bolo 66. výročie inštalácie prvého elektronického počítača ENIAC. Meral 30 metrov, vážil 30 ton, mal 17 tisíc nespoľahlivých elektrónok. Tento praotec dnešných počítačov vznikol na základe kybernetiky, ktorej otcom bol Američan **Norbert Wiener (1894-1964)**. Nebyť jeho knihy: *Ja, matematik (1970)*, nebol by som sa 27 rokov zanietene venoval vedeckej práci v matematike. Wiener v nej hovorí o vášnivej práci matematika a tvrdých požiadavkách na vedcov: "Vedec by mal byť hnaný takým neodolateľným tvorčím pudom, aby bol dokonca sám ochotný, ak nie je za svoju prácu plátený, zaplatiť, aby mal možnosť ju konať."

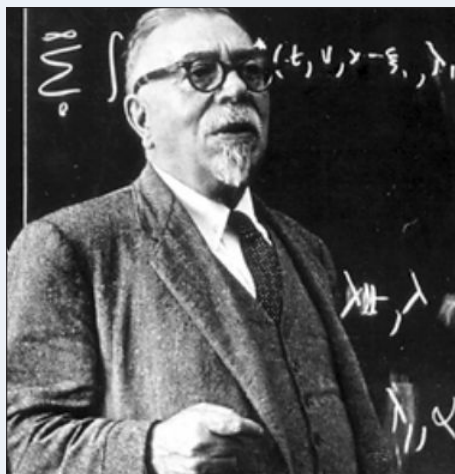
Aký je hlavný cieľ a poslanie vedca? Hľadanie pravdy! Nájsť skrytý poriadok v zdanlivom chaose prírody aj za cenu najväčších obetí. Vedcova poctivá snaha mu nedáva záruku proti omylom, zaručuje mu však, že nebude v chybách zotrvať úmyselne. Pri riešení úlohy najdôležitejšou informáciou, ktorú môže vedec mať, je poznatok, že problém má riešenie, že vec, ktorú hľadáme, existuje.

Vedec vie, že jedná s čestným protivníkom - s prírodou. Príroda nemá nič proti tomu, aby bola poznaná. Vládne v nej poriadok a organizovanosť, akonáhle začíname tieto zákonitosti odhaľovať, nemusíme mať obavy, že príroda odhalí naše postupy, zmení svoju taktiku a chovanie vynachádzaním nových metód, aby nám spôsobila zmätok v našich informáciách. Príroda hrá čestnú hru, a ak vedec vidí - zdolajúc jeden problém - pred sebou iný, potom sa tento problém neobjavil preto, aby úmyselne zhatil úsilie, ktoré bolo vynaložené. Človek, ktorý pristupuje k vede v úlohe policajta, strávi väčšinu času marením úskokov, ktoré mu nikto nehodlá klásť. Treba si tiež uvedomiť, že **vývoj vedy sa nezastavil na tej úrovni, ktorú sme dosiahli my.**

Aké má byť **postavenie vedca** v spoločnosti? "Nezastávam stanovisko, že by sa mal vedec uzavrieť do veže zo slonoviny,

žiť výhradne len životom intelektuála." Čím kvalitnejší výkon od vedca požadujeme, tým väčšiu slobodu rozhodovania a hľadania vlastných riešení mu musíme poskytnúť. "Veda je nežná rastlinka a nebude naklonená záhradníkovi, ktorý si navykol vyťahovať ju i s koreňmi, aby sa pozeral, či správne rastie." Inde dodáva: "Zijeme však v dobe, kedy formy do značnej miery nahrádzajú výchovný obsah, samotná túžba po poznaní sa zriedka pokladá za dôstojný cieľ, pričom získanie vyššieho stupňa vzdelania sa dnes často považuje skôr za záležitosť spoločenskej vážnosti ako za výraz nejakého hlbokého impulzu."

Zásadou dobrého organizátora vo vede by malo byť: **poskytovať dôveru a pomoc, vyžadovať prácu a vedieť ju oceniť.** Omnoho viac môže dosiahnuť vhodným výberom ľudí, než stálymi príkazmi. Vyberajme si ľudí, ktorí majú veľký záujem o spl-



Norbert Wiener

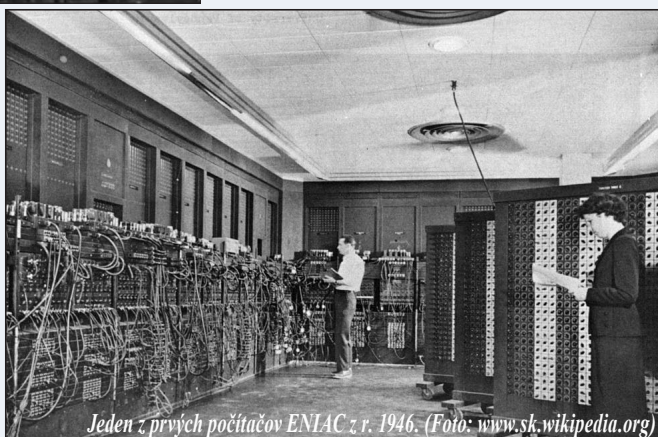
nenie zverených úloh a nebude ich treba naháňať do práce. Človek, z ktorého sa môže vypracovať dobrý vedec, si bude na seba klásť prísnejšie požiadavky, než aké budú vyplývať z jeho povinností.

Ludský život je ob-

dobie, v ktorom krátky rozkvet strieda veľa všedných jednotvárných dní. Ak vedec chce, aby jeho životné úsilie nebolo márne, musí využiť dobu rozkvetu svojich tvorivých síl na hľadanie takej neznámej oblasti vedy, ktorá má dostatočný význam, aby mu zabezpečila plodne pracovať vo vybranom smere po celý život.

Pri veľkom množstve publikácií sa mladí adepti vedy musia snažiť dosiahnuť rýchlo výsledky, najmä keď chcú vyhovieť požiadavke vedúcich, aby sa v ich ústave publikovalo. Cesta najmenšieho odporu sa však nevypláca. Rýchlo vyriešené vedecké úlohy sú obyčajne menej dôležité. Ak nie je práca vedca v súlade s praxou svojich vedúcich, potom si nezíska ich podporu, pričom musí čakať, možno márne, až rozsah a závažnosť jeho vlastnej práce si získajú pozornosť.

Pred vyše 50 rokmi Norbert Wiener povedal aj dnes aktuálne slová: "Rýchlosť, akou sa v posledných desaťročiach veda a ľudstvo vyvíja, nemá obdoby v dejinách. Človek stále viac ovláda prírodu, čo sa však môže prejavovať naopak stále väčšou závislosťou človeka na prírode. Lebo čím viac berieme zo sveta, tým menej v ňom nachádzame. Zmenili sme svoje prostredie tak radikálne, že teraz je potrebné zmeniť seba, aby sme v tomto prostredí mohli existovať. Pokrok nevytvára iba nové možnosti pre budúcnosť, ale kladie na nás nové obmedzenia. Je už pokročilá doba a voľba medzi dobrom a zlom búcha na naše dvere."



Jeden z prvých počítačov ENIAC z r. 1946. (Foto: www.sk.wikipedia.org)

KREŠŤAN SA MÁ ANGAŽOVAŤ. PRACOVAŤ PRE DOBRO – TEDA PRE BOHA



**Rozhovor s riaditeľkou kresťanského centra Quo vadis,
Mgr. Monikou Hricákovou.**

Gréckokatolíčka, rodená Bratislavčanka a lokálpatriotka, s tromi národnosťami v koreňoch. Slobodná, dvadsaťpäťročná magistra katolíckej teológie na Aloisiane v Bratislave. Pracuje pre Arcibiskupský úrad Bratislavskej arcidiecézy. Od roku 2009 zodpovedá za Dom Quo Vadis a tunajších cca štyridsať dobrovoľníkov. Sedem rokov sa venuje vytváraniu a administrovaníu siete „infomail“ s 1 800 účastníkmi (networking, zdieľanie informácií). Životné heslo Moniky Hricákovovej znie: „Pán sa stará.“

služby našich dobrovoľníkov (väčšinou mladých pracujúcich ľudí). Alebo keď si prezrie výstavu, požičia si knihu či sa zúčastní na programe, ktorý organizujeme.

Headline vašej web stránky označuje Quo Vadis ako "Dom, ktorý chce byť duchovným srdcom mesta" - čo presne znamená táto metafora a čo má o vašej organizácii vypovedať?

Ako som odpovedala pri predchádzajúcej otázke, chceme byť miestom stretnutia a svedectva. Tak ako je srdce v centre tela – dodáva mu energiu, prúdenie krvi a tiež je vnímané ako miesto citov – taký by mal byť aj náš Dom Quo Vadis. Dávať Cirkvi a Bratislave energiu byť s Bohom, byť na tepne života, pýtať sa ťažké otázky a robiť veľké veci. Lebo k tomu je každý kresťan povolaný – byť autentickým Ježišovým nasledovníkom. Je to, samozrejme, veľká vízia, ktorá nás presahuje, ale Bohu nič nie je nemožné. Dôležité je, aby sme vedeli načúvať to, čo od nás Boh chce a konať podľa toho. Potom sú aj nemožné veci možné.

Ste riaditeľkou centra, ktorého činnosť je v rozhodujúcej miere zabezpečovaná dobrovoľníkmi. Môžete nám priblížiť špecifiká svojej práce?

Dom funguje vďaka dobrovoľníkom a aj podpore Cirkvi, ktorá nám dala k dispozícii priestory i materiálnu podporu. Dobrovoľníci slúžia najmä v ka-

viarni, no máme aj dobrovoľnícku účtovníčku, pokladničku, upratovanie tiež zabezpečujú dobrovoľníci. Chod celého Domu by bez dobrovoľníkov nebol možný. Práca s nimi je zaujímavá, flexibilná a obohacujúca, chce však aj veľa pevných nervov. Napríklad sa málokedy dá naplánovať týždeň dopredu, pretože zrazu niektorý dobrovoľník zruší službu a je potrebné ho zastúpiť. Takže môj osobný život je 98 % quo vadis. Mám týchto ľudí rada, čiže okrem práce je to aj priateľstvo, ktoré sa medzi nami postupne vytvára. Myslím si, že na dobrovoľníctve sú najdôležitejšie vzťahy. Nakoniec aj náboženstvo je vzťah s Bohom a od toho sa všetko odvíja. Podobný projekt, ako je DQV, som zatiaľ nenašla ani na Slovensku, ani v zahraničí, a myslím si, že je práve stelesneným zázrakom, že niečo takéto dokáže fungovať už viac ako 3 roky.

V profile Quo Vadis sa nevyskytujú slová ako katolík či katolícky, hoci medzi partnermi je uvedená na prvom mieste Katolícka cirkev. Je to daň politickej korektnosti alebo len snaha neodradit' konfesijnou značkou širšiu verejnosť od posedení v "dome"?

Pred vchodom do Domu Quo Vadis je veľká tabuľa Katolícky dom evanjelizácie. Pravdupovediac, nepýtame sa pri vstupe na krstný list.

Pokračovanie na strane č. 5.

Quo vadis? "Kam kráčaš?" - týmito slovami sa apoštol Peter prihovril Ježišovi, keď ho stretol na svojom úteku z Ríma. Odkiaľ a kam kráča laické duchovné centrum, ktoré v názve nesie túto Petrovu otázku?

Po zániku Sovietskej knihy, keď bola budova prinavrátená Katolíckej cirkvi, vznikol Dom Quo Vadis. Po niekoľkých rokoch bol krátko zatvorený a potom sme prišli s novou skupinou dobrovoľníkov. Dom Quo Vadis je katolíckym domom evanjelizácie, teda nie celkom laickým duchovným centrom. Samozrejme, laici zaň nesú zodpovednosť, organizujú program a zabezpečujú celý chod, ale úzko spolupracujeme aj s cirkevnou hierarchiou, teda s kňazmi a biskupmi. Chceli by sme byť miestom stretnutia – miestom, kde sa človek prirodzene začne pýtať sám seba kam kráča. Tiež byť dôkazom toho, že laici sú spolupracovníkmi hierarchie, ktorú nasledujú, a všetci sme jedna Cirkev. Človek sa môže pýtať „kam kráča“, keď príde do dobrovoľníckej kaviarne, ktorá je otvorená 6 dní v týždni pre verejnosť a uvidí svedectvo

Pokračovanie zo strany č. 4.

Sme otvorení všetkým konfesiam a ľuďom, ktorí hľadajú alebo nás chcú navštíviť, lebo sa im u nás páči. My im vieme ponúknuť katolícke odpovede, ktoré sú podľa nás plnosťou pravdy. Osobne môžem povedať, že keby som nebola o tom hlboko presvedčená, tak tu nie som. Ale keďže Cirkev považujem za najlepšiu voľbu, pracujem pre ňu. Aj keď všade, aj v nej občas zašramotí ľudský faktor – rovnako ako aj u mňa – dôležité je, že Ježiš chcel Cirkev a nás ako jej telo.

"Dom v centre" chce byť miestom stretnutí a rozhovorov - kto a o čom tu diskutuje?

Odhladiadnuc od súkromných dišpút našich návštevníkov, diskusie v Dome Quo Vadis bývajú skutočne rôzne. Náš program zahŕňa aj prednášky, výstavy umeleckých diel a fotografií, vernisáže, koncerty. Podstatnou súčasťou nášho fungovania je dávanie priestoru menším skupinám a spoločenstvám, ktoré sa u nás stretávajú, aby vnútorne duchovne rástli. V rámci Domu Quo Vadis funguje aj psychologická poradňa s dvoma profesionálnymi a veriacimi psychologičkami – kde sa môžu prísť klienti poradiť a dostanú profesionálnu pomoc.

Niektoré podujatia, ktoré Quo Vadis organizuje, naznačujú, že v centre nechýba záujem o politické témy - ide napríklad o podujatia Hrdinovia v podzemí či Nehrajme s diktátorom. Aký politický postoj ovplyvňuje vašu dramaturgiu?

Máme záujem reagovať na aktuálne potreby a témy v spoločnosti – so zreteľom na to, že aj tam je Boh prítomný. Podujatie „Hrdinovia v podzemí“ hovorilo o hrdinskej viere ľudí počas prenasledovania. Niekedy spolupracujeme aj s inými organizáciami – napríklad pri spomínanom „Nehrajme s diktátorom“ – sme dali priestor o. z. Človek v ohrození, ktoré podujatie využilo na informovanie o situácii v Bielorusku, ktorá je náročná aj na šírenie viery. Neriešime politický postoj – sme nestranní a nezávislí – našou snahou je ukázať, priblížiť Boha ľuďom, a to rôznymi spôsobmi.

Často diskutovanou otázkou je či, resp. akým spôsobom by sa mal v spoločnosti kresťan politicky angažovať - aký je na to váš osobný názor?

Kresťan sa má angažovať. Pracovať pre dobro – teda pre Boha. Či už v politike, práve, zdravotníctve, školstve... jednoducho, všade. Ak má byť človek kvasom a soľou, tak musí pôsobiť tam, kde ho Boh postaví. Ak nepôsobí, bude sa za to zodpovedať. Toto je osobná a veľmi vážna zodpovednosť každého kresťana – nehanbiť sa za vieru, no najmä podľa nej a ju samú aj žiť. A to v každej chvíli.

Kresťania dnes musia znovu bojovať o veci, ktoré ešte nedávno boli samozrejmé - ochrana inštitútu rodiny, nenarodených detí, kresťanský charakter krajiny a podobne. Staršie generácie kresťanov očakávajú, že v tomto prevezmú štafetu mladí. Ako to vidia vaši diskutéri?



Ťažko mi hodnotiť diskutérov, môžem hovoriť skôr za seba. Myslím si, že tieto témy boli aj budú stále na bojisku. Pretože ide o základ spoločnosti, o vytváranie inteligencie – kontra vytváraniu ľahko zmanipulovateľnej masy. Myslím, že istá časť skôr preferuje masu a bezzásadovosť, ktorá sa dá ľahko ovládať a manipulovať. S touto časťou bojuje hŕstka inteligencie, jednotlivcov s pevnými zásadami. Nakoniec, dejiny menili jednotlivci, nie masy. Otázkou je, či rastú osobnosti, schopné prebrať zodpovednosť a vydržať na ceste Dobra. Je jedno, či je to človek mladší alebo starší.

Otázka na záver: Súčasná doba sa nás kresťanov snaží presvedčiť, že viera patrí do súkromia a v spoločenskom živote by sme mali prepnúť výhradne do občianskeho módu. Aký je váš názor?

Viera je alebo nie je. Pokiaľ je, tak tým, že ňou človek žije, jednoducho nemôže prepnúť do „občianskeho módu“. Pokiaľ nie je, nech sa nikto netvári, že je veriaci – radšej nech si úprimne prizná, že neverí a nech hľadá Boha a vieru v Neho. Lebo ako píše Písmo v Zjavení apoštola Jána 3, 16: „Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, už-už ťa vyplúvam z úst.“ Viera je aj schopnosť uniesť svoje pochybnosti, ako hovorí Romano Guardini. Vždy je to otázka rozhodnutia – veriť. Boh má pre každého nádherný plán, stačí mu len veriť a každodenné záznaky viery sa stanú bežnou súčasťou života – lebo Pán sa stará.



Dom Quo vadis - Dom, ktorý chce byť duchovným srdcom mesta.

Pripravil: Ján Zach



Ján Žatko

Hokejisti Slovana Bratislava majú za sebou skvelý úvod do prvej sezóny v KHL, druhej najkvalitnejšej hokejovej lige sveta. Predstavte si **nasledujúcu fikciu:**

Na prvom mítingu pred začatím prípravy hráči volili v kabíne svojho kapitána. Žiadne prekvapenie sa nekonalo, zvolili si Mira Šatana. Toho, kto ich v minulej sezóne priviedol k majstrovskému titulu v domácej extralige. Nebolo to nič neočakávané, Mirove lídrové kvality všetci uznávali a nenašiel sa ani jeden hráč, ktorý by si trúfal proti nemu kandidovať. Aj keď sa v médiách pred mítingom objavili aj také úvahy, že Šatan

už patrí do starého železa a že mužstvu treba dodať novú energiu. Tú by vedel najlepšie priniesť nový kapitán, ktorým by sa mohol stať mladý nádejný útočník Libor Hudáček. Ten sa v uplynulej sezóne neraz blysol dôležitými gólmi. Libor však takéto úvahy rezolútne poprel a vyhlásil, že Miro Šatan má jeho dôveru

a on nemieni kandidovať na žiadnu funkciu v mužstve. Jeho jedinou snahou na mítingu bude návrh na zmenu nominácie hráčov na zápasy, ktorý tam prednesie.

Tak sa aj stalo. Hudáček svoj návrh predniesol a začalo sa o ňom diskutovať. Niektorí boli za, niektorí proti. Miro Šatan návrhu vytkol viaceré nedostatky. Na záver zdôraznil, že ide o veľmi vážnu vec, preto treba spôsob nominácie dôkladne prediskutovať. Viacerým hráčom vadilo, že Libor prišiel pred nich už s hotovou vecou a žiaden z nich nemal

Góly do vlastnej bránky

možnosť vopred sa k jeho návrhu vyjadriť. Nakoniec sa hlasovalo a Liborov návrh nezískal podporu mužstva. Nasledovala voľba kapitána. A vtedy sa stala prekvapujúca vec. Libor, ktorý ešte pred pár dňami verejne tvrdil, že kapitán Miro Šatan má jeho dôveru, zrazu vyhlásil, že Miro nie je ďalej schopný viesť tím k víťazstvám. Kto takým schopným je, to Libor spoluhráčom neprezradil. Ostatní hráči však zjavne nezdieľali Liborov názor, pretože veľkou väčšinou zvolili Šatana za kapitána. Po voľbe ešte hodný čas zostali v kabíne a radili sa, ako najlepšie zvládnuť prípravu, aby v súťažných zápasoch uspeli. Kapitán vyhlásil, že dôležitým bodom prípravy bude vypracovanie taktiky na jednotlivé zápasy, pričom treba využiť skúsenosti všetkých hráčov. To sa však už Libor z kabíny vytratil. Až na druhý deň sa jeho spoluhráči dozvedeli, že kým sa oni radili v kabíne, Libor poskytoval rozhovory médiám, v ktorých vyhlásil, že kapitán Miro Šatan nie je už ďalej schopný

prestup z Trenčína do Edmontonu Oilers nebol celkom v poriadku. Alebo, že hráč jeho mužstva v minulej sezóne dal gól, ktorý nemal platiť. Libor sa poponáhľal verejne okomentovať každú takúto správu a nezabudol novinárom zdôrazniť, že je to ďalší dôkaz neschopnosti Šatana viesť víťazný tím, že Šatan stratil aj posledné zvyšky autority, ktoré mal, a že Šatan sa stáva pre Slovan bremenom.

Príprava bola v plnom prúde a hráči začali spoločne pripravovať taktiku na svojich súperov. Bez Libora. Ten o spoločný postup nemal záujem, pretože medzitým už pripravil vlastnú alternatívnu taktiku. Jeho spoluhráči netušili, o čo ide. O tom, že taktika je už hotová, sa dozvedeli opäť až z médií. Dozvedeli sa aj to, že Libor ich o svojej taktike bude informovať na najbližšom mítingu. Aj keď iba zo slušnosti. Pretože ambície jeho taktiky prekračujú hranice Slovana a Libor sa pre svoju taktiku bude snažiť získať nielen hráčov Slovana, ale aj hráčov iných mužstiev.

Toľko fikcia. **Našťastie ide o fikciu.** Slovan po počiatkovom nováčikovskom oťukávaní natiahol víťaznú šnúru na štyri zápasy za sebou. Zdolal okrem iného aj favorita súťaže SKA Petrohrad. Tribúny na štadióne Slovana sú beznádejne vypredané, súper vyjadrujú obdiv nad neúnavnou podporou fanúšikov od prvej do poslednej minúty zápasu. Tá podpora je tu aj preto, lebo **všetci hráči dávajú do hry celé srdce a všetci**



MS v ľadovom hokeji 2012
Kanada : Slovensko

viesť mužstvo a Libor začne pripravovať alternatívnu taktiku na súťažné zápasy.

Súperi Slovana boli sklamaní z výsledku hráčskeho mítingu a začali sa obávať, že Slovan ich môže v sezóne vážne ohroziť. Nechceli nechať nič na náhodu, a tak sa rozhodli, že treba ich kapitána znemožniť. Padne kapitán, rozpadne sa mužstvo. A tak sa začali v médiách objavovať zaručené správy. Napríklad o tom, že Šatan sa po jednom víťaznom zápase za juniorku Topoľčian aj so spoluhráčmi opil v krčme. Alebo, že jeho

ťahajú za jeden povraz. Miro Šatan je jasnou autoritou a Libor Hudáček popri ňom vyrastá na veľkého hráča, ktorého najväčšie hokejové chvíle ešte len čakajú.

Ak je vám táto fikcia trochu povedomá a pripomína vám dianie v jednej slovenskej politickej strane, tá podobnosť vôbec nie je náhodná. Dajú sa v hokeji vyhrávať zápasy, ak jeden z hráčov dáva góly do vlastnej bránky? Môže uspieť v politike strana, ak jeden z jej vrcholných predstaviteľov robí to isté?

Ich "vinou" bola vernosť...



Don Srholec (predseda Konfederácie politických väzňov Slovenska) pred pamätníkom. (Foto: archív autora)

Na cintoríne pri Farskom kostole sv. Filipa a Jakuba v obci Viničné bol na sviatok Povýšenia sv. Kríža 14. septembra 2012 odhalený pamätník občanom Viničného, nespravodlivo väzneným a prenasledovaným komunistickým režimom v rokoch 1948 - 1989. Postavili ho Rímskokatolícka farnosť Viničné a Konfederá-

cia politických väzňov Slovenska. Odhaleniu predchádzala svätá omša, ktorej hlavným celebrantom bol p. František Dezider Alberty OFMCap.

Pamätník odhalili predseda KPVŠ, Anton Srholec, a starosta obce Viničné, Štefan Lenghart, a požehnal ho farár vo Viničnom, vdp. Štefan Alberty. Prejav v mene KPVŠ predniesol Peter Sandtner.

Kamenný pamätník obsahuje pamätnú tabuľu s menami nežijúcich obetí komunistického režimu a obrazom blahoslavenej sestry Zdenky Schelingeovej.

Mnohí z politických väzňov z Vinič-

ného boli odsúdení práve v roku 1952, čiže pred 60 rokmi, medzi nimi aj zosnulý predseda KPVŠ, Karol Noskovič, ktorého 1. výročie smrti si v septembri t. r. pripomínáme. Dôvodom prenasledovania bola ich vernosť kresťanskej viere a násilná kolektivizácia, čo bolo motiváciou vzniku



Pamätník obetiam komunistického režimu vo Viničnom. (Foto: archív autora)

skupiny divadelných ochotníkov vydávajúcej letáky, upozorňujúce na tieto perzekúcie. Uväznení boli členovia týchto troch skupín, ale trpeli aj celé ich rodiny.

Na tabuli sú uvedené tieto mená: Žigmund Melichár, Ján Krasňanský, Michal Matej Pätoprstý, Rozália Agneša Baričičová, Karol Noskovič st., Karol Noskovič ml., František Rybecký, Ambróz Minarič, Ondrej Vlník, Ľudovít Frič, Karol Olša, Ján Kujovič, Peter Drgoň, Milan Frič, Ján Glaus a ďalší.

Peter Sandtner

Správy z Burzy cenných papierov v Bratislave

Sumárne informácie o obchodovaní dňa 26. 9. 2012

Celkový objem obchodov 29 307 156,84 EUR 5 551 025 ks

	KURZOTVORNÉ OBCHODY		PRIAME OBCHODY	
	Objem [EUR]	Počet [ks]	Objem [EUR]	Počet [ks]
Akcie - Kótovaný hlavný trh	1 224,10	32	0,00	0
Akcie - Kótovaný paralelný trh	23 578,45	569	0,00	0
Akcie - Mnohostranný obchodný systém	256,01	33	0,00	0
Akcie - Regulovaný voľný trh	5 257,79	531	0,00	0
Dlhopisy - Kótovaný hlavný trh	0,00	0	28 940 944,96	5 549 825
Dlhopisy - Kótovaný paralelný trh	0,00	0	0,00	0
Dlhopisy - Regulovaný voľný trh	335 895,53	35	0,00	0
Spolu	366 211,88	1 200	28 940 944,96	5 549 825

Akcie s najväčším nárastom priem. kurzu PRO POPULO PP 8,00 14,29 %
Akcie s najväčším poklesom priem. kurzu Levické mliekárne 19,30 -22,33 %

Akcie s najväčším realizovaným objemom Tatry mount.resor.6 21 850,00 EUR
Akcie s najväčším realizovaným počtom CP Tatry mount.resor.6 500

Počet emisií akcií s rastúcim priemerným kurzom 8
Počet emisií akcií s klesajúcim priemerným kurzom 4

Viac informácií na www.bsse.sk.



V edícii *Viera do vrečka*, ktorá pravidelne uverejňuje brožúry so zaujímavými témami, vyšla aj knižočka *Kresťan a voľby* od Jozefa Vadkertiho. V médiách často počujeme liberálne a marxistické názory na voľby. Názov tejto knižočky vzbudzuje nádej, že objasní kresťanský pohľad na tak vážnu otázku a bude bezpečnou orientáciou pre kresťanov.

Autor rozoberá tému veľmi ľahkým a pútavým spôsobom. **V prvej časti** sa snaží poukázať na zodpovednosť všetkých ľudí, ktorú im zveril Stvoriteľ, za spoločné dobro v spoločnosti. Dotýka sa v nej problémov, ako je populizmus, spoliehanie sa na silného vodcu, ktorý všetko vyrieši za občanov, atď. Neostáva iba pri teórii, ale miestami vyjadruje aj vlastný názor na politické strany, ktorý však nezdôvodňuje analýzou konkrétnych rozhodnutí politických strán, čo prinajmenšom vedie k záveru, že vyjadruje len vlastný dojem, vlastný pocit. **Dôsledná analýza postoja všetkých politických strán či jednotlivých členov strán ku konkrétnej otázke** (napríklad k výhradám vo svedomí, potratom, daňovému systému atď.) by viedla k omnoho solídnejšiemu a hodnovernejšiemu posudzovaniu rozhodnutí jednotlivých politikov i strán.

V druhej časti autor ponúka kritériá, na základe ktorých sa máme vo voľbách rozhodovať. Medzi nimi uvádza princíp spoločného dobra, subsidiaritu a solidaritu, ktoré aj vysvetľuje. **Avšak chýbajú tu princípy, ktoré, ako hovorí Kongregácia pre náuku viery, nepripúšťajú výnimky.** Preto ich tu treba spomenúť. Ide o to, že kresťan nemôže vo voľbách podporovať strany, ktoré schvaľujú potraty, eutanáziu, zneužívanie ľudských plodov na výskum, homosexuálne manželstvá, „voľné“

zväzky. Rovnako nemôže podporovať strany, ktoré nerešpektujú právo rodičov na výchovu detí (tu je zahrnuté aj právo rodičov na rovnocenné financovanie katolíckych škôl vo vzťahu k štátnym školám), nechrania neplnoleté deti pred drogami a prostitúciou, nerešpektujú náboženskú slobodu (tu je zahrnuté aj právo na výhradu vo svedomí), nepodporujú pokoj a mier vo svete.

Vynechanie týchto princípov autora nakoniec vedie k istému mravnému relativizmu. Vidíme to v závere, v ktorom uvádza príklad z Talianska. Píše o „osude“ kresťanskej strany, ktorú založil don Luigi Sturzo na začiatku minulého storočia (v roku 1919). Táto strana, ako píše autor, urobila mnoho dobra, ale na konci minulého storočia sa rozpadla pod vplyvom korupčných škandálov. Tu však treba zdôraz-

základným princípom kresťanského svedomia a nie sú kompatibilné s členstvom v združeniach a organizáciách, ktoré sa nazývajú katolícke. Podobne treba pripomenúť, že niektoré katolícke časopisy a periodiká v istých krajinách orientujú čitateľov v politických otázkach nejednoznačným a nedôsledným spôsobom, mylne vysvetľujú zmysel nezávislosti katolíkov v politike a nezohľadňujú princípy, o ktorých sme hovorili.“ Dokument zdôrazňuje: „Dobre sformované kresťanské svedomie nikomu nedovoľuje podporovať svojim hlasom účinnosť politického programu alebo jednotlivého zákona, ktorý by svojim obsahom podkopával základy viery a mravnosti ponúkaním alternatívnych alebo opačných návrhov.“

Autor **na záver** uvádza v tabuľke **výsledok krátkeho prieskumu**, ktorý urobil medzi po-

KREŠŤAN A VOĽBY

nit, že strana sa rozpadla preto, že jej členovia sa prestali riadiť kresťanskými hodnotami, a nie preto, že kresťanské hodnoty by neboli najužitočnejšie pre spoločnosť. Autor však túto skutočnosť obchádza. Tvrdí, že „momentálne v katolíckom Taliansku niet strany, o ktorej by sme mohli povedať, že zastupuje kresťanov.“

Očakávalo by sa, že **autor na základe objektívnych kritérií bude hodnotiť jednotlivé strany na Slovensku a dospeje k objektívnemu záveru.** Stačilo by urobiť analýzu hlasovania v parlamente a programov jednotlivých strán. **Namiesto toho však vidí riešenie v tom, že netreba „hľadať ideálnu stranu,** ktorá by bola bez problémov akceptovateľná pre kresťana, ale treba hľadať dobro v rôznych stranách“. Tu autor nerozlišuje dostatočne. **Hoci kresťania majú hľadať dobro v iných stranách a snažiť sa spolupracovať so všetkými, to však neznamená, že nemajú spoznávať, ktorá strana najlepšie zodpovedá spomenutým princípom, ktoré autor ani neuviedol.**

Kongregácia pre náuku viery reagovala na tento relativizmus vo svojom dokumente **Doktrinálne usmernenia o niektorých otázkach angažovania a postojov katolíkov v politickom živote**, kde sa píše: „V ostatnom čase sa stáva, že aj v prostredí niektorých katolíckych združení alebo organizácií sa vyskytujú snahy podporovať sily a politické hnutia, ktoré vyjadriť v základných etických otázkach stanoviská protikladné k morálnej a sociálnej náuke Cirkvi. Takéto názory a postoje protirečia

litickými stranami. Do ankety sa však nezapojili kandidáti zo strán 99 %, MOST HÍD, SAS, SMER a SMK. Zo strany SNS odpovedal iba jeden kandidát, zo strany KDĽK šesťdesiat šiesti, zo strany OĽaNO sedemdesiat dvaja, zo strany SKDÚ štyridsaťjeden. Napriek metodologickej nedostatočnosti tohto prieskumu je možné dospieť k záveru, ktorá strana najlepšie zodpovedá požadovaným kritériám. Kvôli ešte objektívnejšej orientácii by bolo vhodné uviesť už spomenuté hlasovania zástupcov jednotlivých strán o týchto otázkach v parlamente.

Očakávalo by sa, keďže autor spomenul príklad Talianska, že vo svojej brožúrke bude reflektovať na knihu *Il cattolico in politica (Katolík v politike)*, ktorú napísal arcibiskup Giampaolo Crepaldi a úvod k nej napísal kardinál Angelo Bagnasco. Táto kniha má podtitul *Manuale per la ripresa (Manuál pre nový začiatok)*. Možno ju vnímať ako výzvu pre kresťanov, aby znova začali zodpovedne pristupovať k životu v spoločnosti a v angažovaní sa v politickom živote. Arcibiskup v nej veľmi kompetentne vysvetľuje princípy, ktoré nepripúšťajú výnimky, ktoré sú základom pre zdravú politiku a pre napomáhanie spoločného dobra v spoločnosti. **Autor túto knihu nereflektuje.**

Je žiaduce, aby sa katolíci oboznamovali s náukou Cirkvi aj v tejto oblasti, aby sa o téme zodpovedne diskutovalo, aby kresťania skutočne boli soľou zeme a svetlom sveta (porov. Mt 5,13-16).

Martin Koleják

ARCHITEKTÚRA V DEJINÁCH ĽUDSTVA XVII.



Anton Šumichrast

Civilizácie pred nástupom kresťanstva odvodzovali počítanie rokov rôznym spôsobom (napr. v Rímskej ríši počtom rokov od založenia mesta

Ríma či od nástupu cisára na trón). Túto nejednotnosť upravilo až kresťanstvo, ktoré odvodilo počítanie rokov od narodenia jeho zakladateľa – Ježiša Krista. K tomuto však bolo možné pristúpiť až po uznaní kresťanstva a jeho rozšírení. R. 533 bol v Ríme poverený mních *Dionýsos Exiguus* (Dionýz Malý) určením začiatku takéhoto letopočtu so spätnou platnosťou. Aj keď pri jeho výpočte došlo k posunu o niekoľko rokov (nezapočítal 4 roky vládnutia cisára *Augusta* pod pôvodným menom *Octavián* a nevsunul nultý rok medzi prvý rok pred a po Kristovi), týmto letopočtom sa po stáročia riadi celý civilizovaný svet. Kresťanstvo už v čase svojho vzniku muselo spôsobiť doslova „myšlienkovú revolúciu“: v čase

Ranokresťanská kultúra (1. – 7. storočie)

útlaku obyvateľstva v dobytých provinciách, existencie otrokárstva a zväčša nedôstojného postavenia žien znejú v tej dobe slová o rovnosti bohatých a chudobných, ľudí rôznych rás a národov i samotná úcta k ženám veľmi odvážne. Až do tej miery, že z prvých Kristových učeníkov nebol popravený iba jeden – apoštol a evanjelista sv. Ján. K najhorlivejším šíriteľom kresťanstva patrí paradoxne jeho bývalý prenasledovateľ *Šavol z Tarzu* – po obrátení pri Damasku sv. Pavol. Známe sú jeho misijné cesty a následne písané listy prvým cirkevným obciam v Malej Ázii – v mestách rímskej provincie **Galácia**, v **Efeze**, ďalej v gréckych **Filipách**, **Solúne**, **Korinte** i príhovory **Rimanom**. Tex-



Bazilika sv. Pavla za hradbami - mozaika v apside. (Foto: www.cs.wikipedia.org)

ty z Pavlových listov i Lukášových „Skutkov apoštolov“ pomohli archeológom v 19. storočí identifikovať viaceré zo spomínaných miest.

Rímski cisári ako mocní vládcovia a podporovatelia mytologických božstiev nové učenie v prvých storočiach nielenže neuznali, ale viacerí kresťanov otvorene prenasledovali. Prvou zámienkou na ich hromadné usmrcovanie bol veľký požiar Ríma v lete r. 64. Vtedy cisár *Nero* nechá rozšíriť, že požiar založili kresťania. Mnohých potom umučia na krížoch, spália alebo zahynú násilnou smrťou v arénach. Pomery v Ríme z obdobia vlády cisára *Neróna* (54 – 68 po Kr.) majstrovsky opísal *Henrik Sienkiewicz* v historickom románe „*Quo Vadis*“. V r. 67 po Kr. je ukrižovaný aj prvý muž Cirkvi – apoštol sv. Peter, ktorého tajne pochovali na vyvýšenine *Vaticanus* – vtedajšom pohrebisku „pohanov“. V tom istom roku je v Ríme sťatý aj sv. Pavol, nazvaný apoštolom národov. Nad jeho hrobom stojí i dnes **Bazilika sv. Pavla za hradbami**.

Pokračovanie v budúcom vydaní.



Bazilika sv. Pavla za hradbami. (Foto: www.sk.wikipedia.org)

Ako sa tvorili dejiny...



Juraj Hradský,
FINS, výtvarník,
publicista

ČESTNÁ STRÁŽ PREZIDENTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY HISTÓRIA, VÝZBROJ A PRÍSLUŠENSTVO II.

Postupne sa pristúpilo k zmene uniforiem, zbraní a z toho vyplývajúcich zmien cvikov, povelov a p. My však chceme hovoriť o výzbroji Čestnej stráže prezidenta SR, o zmene, o ktorej sa rozhodlo v r.

2002. Táto myšlienka bola zrealizovaná až v r. 2008. Pri príležitosti dňa otvorených dverí **26. júna**

2009 v prezidentskom paláci predstavili príslušníci Čestnej stráže prezidenta SR - Historická jednotka, pod velením veliteľa plk. Rudolfa Kebiska, nové zbrane a príslušenstvo. Boli navrhnuté a vyrobené k doplneniu historického kostýmu a pre celkové zosúladienie výstroja s výzbrojou.

K samotným návrhom zbraní bolo možné pristúpiť po predchádzajúcom oboznámení sa s celkovým zámerom, na základe ktorého mala byť Čestná stráž prezidenta SR konštituovaná. Vieme, že v Čestnej strážii prezidenta SR vznikla historická jednotka, ktorá bola inšpirovaná historickými udalosťami v slovenských dejinách. Boli to roky "meruôsme" - teda revolučný pohyb v Uhorsku v roku 1848-49, kedy slovenskí národovci, vidiac bezvýhodnosť splnenia svojich požiadaviek tzv. diplomatickou cestou, rozhodli sa pre vojenské riešenie situácie. Vznikajú slovenské dobrovoľnícke zbory. Ich vybavenosť - výstroj a výzbroj - poznáme z dobových tlači a olejomalieb. Známym je obraz od Martina Benku - **Ludovít Štúr ako vodca povstalcov 1848.** V popredí stojí Ludovít Štúr a za ním Janko Francisci medzi povstalcami. Majú klobúčiky s bielym pštroším perom a modré haleny s červeným plášťom.

Snáď najznámejší je **portrét Janka Francisciho** v dobrovoľníckej uniforme od známeho portrétistu **Petra Michala Bohúňa.** Práve tento obraz inšpiroval iniciátorov myšlienky vytvorenia historickej jednotky v dobových uniformách. Stáli pred dilemou, do ktorého obdobia v rámci jestvovania uhorskej ríše snáď najjednoduchšie. Výzbroj a výstroj uhorských plukov počas celého obdobia trvania uhorskej ríše bola veľmi pestrá a rôznorodá. V tejto pestrosti a rôznorodosti sa strácala identita národov, resp. ich príslušníkov, ktorí v uhorských plukoch bojovali.

V nemalej miere i Slováci. Čiže tu nebolo možné nadväzovať na akési rýdzo slovenské tradície. Snáď prvé dôraznejšie upozornenie, že Slováci ako národ tu sú a dokážu koncipovať svoje požiadavky, či dokonca za ne i revolučne vystúpiť, sa odohralo v rokoch 1848-49. Je iste správne, že k tomuto obdobiu je zamerané i konštituovanie historickej jednotky v rámci Čestnej stráže prezidenta SR. Samozrejme, nie je možné pristúpiť k tomuto problému tak, že sa kompletne okopíruje oblečenie Janka Francisciho z dobového portrétu. Jeho oblečenie, nazvime to - dobrovoľnícka uniforma, je veľmi jednoduché. Skladá sa z klobúka s bielym pštroším perom, modrej haleny na spôsob rubašky s opaskom a z nohavíc jednoduchého strihu. Krížom cez prsia má doplnok v podobe Rakúskej dôstojníckej stuhy - šerpy (Feldbinde)



P. M. Bohun: J. Francisci

ukončenej dvoma strapcami s vyšívaným nápisom na žaludi - FJI (František Jozef I.). Takéto oblečenie by dnes z hľadiska reprezentatívneho či dekoratívneho nesplnilo svoju funkciu. Preto bola uniforma dotvorená o ďalšie funkčné, ale i dekoratívne prvky, podľa vtedajších dobových zvyklostí.

Z konečného návrhu kostýmu vzišla husárska uniforma, sice reprezentatívna a efektná, ale - husárska. A ako vieme, husári patrili vždy medzi úderné jazdecké jednotky ktorých neodmysliteľnou súčasťou bol - kôň. **Kostýmovým výtvarníckam sa tak podaril „husársky kúsok“ - „stiahli husárov z koní na zem“ - a zaradili ich medzi**

pechotu. Pred prezidentským palácom tak máme možnosť vidieť v akcii husárov promenádujúcich sa po nádvorí pri slávnostných nástupoch, pochodoch či pri výmenách stráží - pešky.

Problém, ktorý sme potrebovali vyriešiť, ale nespočíval v uniforme, ktorá patrí do problematiky výstroja. Pred nami stála úloha v podobe doplnenia uniformy o súčasť výzbroje. V tomto prípade sme sa taktiež nemohli prikloniť k predlohe

v podobe obrazu - podobizne Janka Francisciho od P. M. Bohúňa. Zbrane, ktorými je Janko Francisci vyzbrojený, spĺňajú predpoklady k predlohe pre Čestnú stráž prezidenta SR ešte menej ako jeho dobrovoľnícka uniforma. Za opaskom má totiž dve civilné pistole s perkusnou zámkom, na druhej strane mu visí turecký jatagán a v ruke drží loveckú pušku s perkusnou zámkom.

K historickej uniforme Čestnej stráže prezidenta SR sa používal starý model šable z čias ČSSR vzor 1952 (sovietsky model), vyrobený v Sandriku Dolné Hámre, a neskoršie upravené modely s prebrúsenými a novorazenými štátnymi znakmi v oblúku záštity, vyrobené v Škodových závodoch v Plzni v roku 1984. Používala sa tiež šabľa M-1998, pôvodne určená pre dôstojníkov Čestnej stráže prezidenta SR (**výtvarný návrh šable: autor článku**). Šabľa vychádzala z pôvodného československého vzoru M-1924 a bola prispôbená k novým slávnostným uniformám dôstojníkov Čestnej stráže prezidenta SR. Tieto šable však svojou stavbou vôbec nespĺňajú predpoklady skompletizovať ich s historickou uniformou z roku 1848. Sú to šable - ak to tak môžeme nazvať - moderné, prispôbené dnešným podmienkam, a hlavne pôvodne navrhovaným slávnostným vojenským

uniformám dôstojníkov Čestnej stráže prezidenta SR. Podobný problém bol i s puškou. Používanie nefunkčnej pušky, vlastne akejsi makety, ktorá mala svoj pôvod vo vzore M-52 (1952), čo boli pôvodne nemecké Mausery, pôsobilo popri historických uniformách až príliš groteskne.

Práve nasledovné návrhy pušky a šable, ako aj bodáka, patrónašky a ich súčastí (remene, závesníky, opasky) riešia tento problém a dotvárajú či **kompletizujú výstroj s výzbrojou na základe historických skutočností.**

Po doplnení historickej uniformy o výzbroj a jej súčasť **podľa návrhov výtvarníka a publicistu Juraja Hradského** dostala Čestná stráž prezidenta SR - Historická jednotka nielen reprezentatívne a praktické zbrane a ich súčasť, ale bola splnená i požiadavka historického - dobového zosúladienia výstroja s výzbrojou a jej doplnkami.



Historická uniforma ČSPSR, vojak



Historická uniforma ČSPSR, dôstojník

KOMU TO VLÁDLI ARPÁDOVCI?

Existujú aj názory, že Menumorotom nebol Mojmír II., ale slovenský (slovanský) vládca na území Potisia až Sedmohradska.

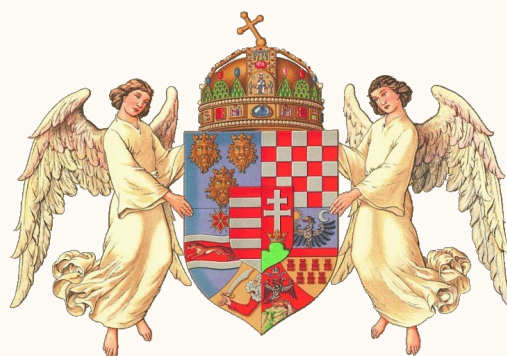
Podľa **Zigmundíka** sa však po Mojmirovej smrti stal „dedičom prestolu Velehradského“ **Zoltas** (alebo teda Zulta) a „následkom tohto aktu“ sa stalo, „že spojené marky začali sa volať spoločným menom **Uhorsko**, bo knieža Zoltas Arpádovič skôr, než nastúpil na prestol velehradský, bol údelným kniežaťom čiernohorským“. Takže „Veľká Morava nikdy stroskotaná nebola, zmenila len pána, my Slováci nikdy v poddanstve maďarskom sme neboli v tom zmysle, že by boli Maďari kedy Slovensko opanovali.“ A **pokiaľ ide o Arpáda**, ten „nepanoval nikdy na veľkomoravskej, pozdejšie uhorskej pôde, on zahynul ešte na vojenskom pochode proti Bulharom iste roku 893“. „Odvtedy zostali Maďari vždy priateľmi Slovenov, neválčili proti nim, lež vždy s nimi proti Nemcom. Takto je i pochopiteľným, že celú svoju kultúru dostali a prevzali od Slovákov.“

Kráľ Štefan (pôvodne Vajk) nemal teda úplne „cudzí ruky“, jeho prastará

mama bola dcéra Mojmíra II., manželka Zoltasova (Zultova), a ten mal syna Takšoňa, ten Gejzu a Gejza Vajka (Štefana).

Je všeobecne uznávaným faktom, že **starí Maďari obsadzovali východné Slovensko len postupne a pomaly po roku 1030** od Užhorodu a postupovali smerom na Michalovce. Na začiatku sa dostali len k zásekom pri Jasenove a popod hory po „starej ceste“ do Strážskeho. Neskôr obsadili Trebišov a Vranov, až potom Košice, Šariš a Spiš. Pred koncom 11. storočia sa dostali k poľskej hranici. A bolo to obsadzovanie viac-menej pokojné. Okrem hrobu pravdepodobne starého maďarského náčelníka zo Zemplína okolo roku 1000 **nenášli sa stopy po slovensko-maďarských bojoch**. „Maďari nedošli do Uhorska čo výbojcovia, zaujímajúci zem následkom víťazných bitiek,“ ale ako „pomocné, nájomné, služobné vojsko, ktoré za vykonané služby dostalo povolenie sa tu usadiť.“

Zdá sa, že „zánik Moravy“ a „vznik Uhorska“ je falošne postavená téza. Čo



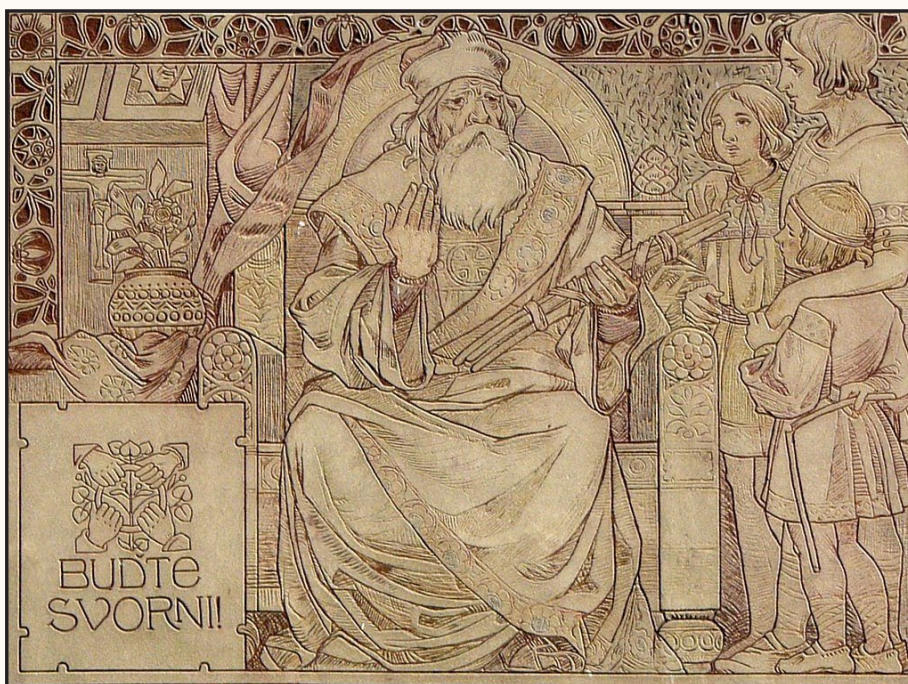
Historický znak Uhorska. (Foto: www.sk.wikipedia.org)

zaniklo a čo vzniklo? **Nešlo len o štátny prevrat? Lebo príchodom Arpádovho ľudu na naše územie sa „nič nezmenilo, ani vnútorná, ani zahraničná politika“ (Zigmundík).** „Vo vojnách moravského zväzku proti bavorským Nemcom, vedených kniežatami Rastislavom, Slavomírom, Svätoplukom I., Mojmirom II., pokračovalo sa za kniežat Zoltasa, Takšoňa (Zigmundík uvádza ‚Toskusu‘)“ a aj neskôr. Teda... „príchodom Arpádovho ľudu do marahanského mocnárstva nestalo sa rozkolenie, rozbúranie a akési rozrušenie tohože mocnárstva, ale jedine veselá a rozkošná svadba dcéry Mojmirovej zo Zoltasom.“

Odvážna poznámka: jej meno nepoznáme, keďže však bolo vtedy rozšíreným menom Margita či Margaréta, nevolala sa aj ona tak? Margaréta? „A ako v privátnom živote po svadbe mladá nevesta a jej majetok prijíma meno mužovo, tak i po tejto svadbe majetok dcéry Mojmirovej, marka panónska, začala sa menovať menom jej muža, kniežata uhorského ‚Uhorskom‘.“ Neveľký „počet a charakter maďarského ľudu“ je dôkazom, že nebol schopný „rozrušiť mocnárstvo marahanské“ a zároveň „ustrojiť velebnú budovu drevnej monarchie uhorskej“ (všetko citované podľa **Zigmundíka**).

Pokračovanie.

Marián Čičavský



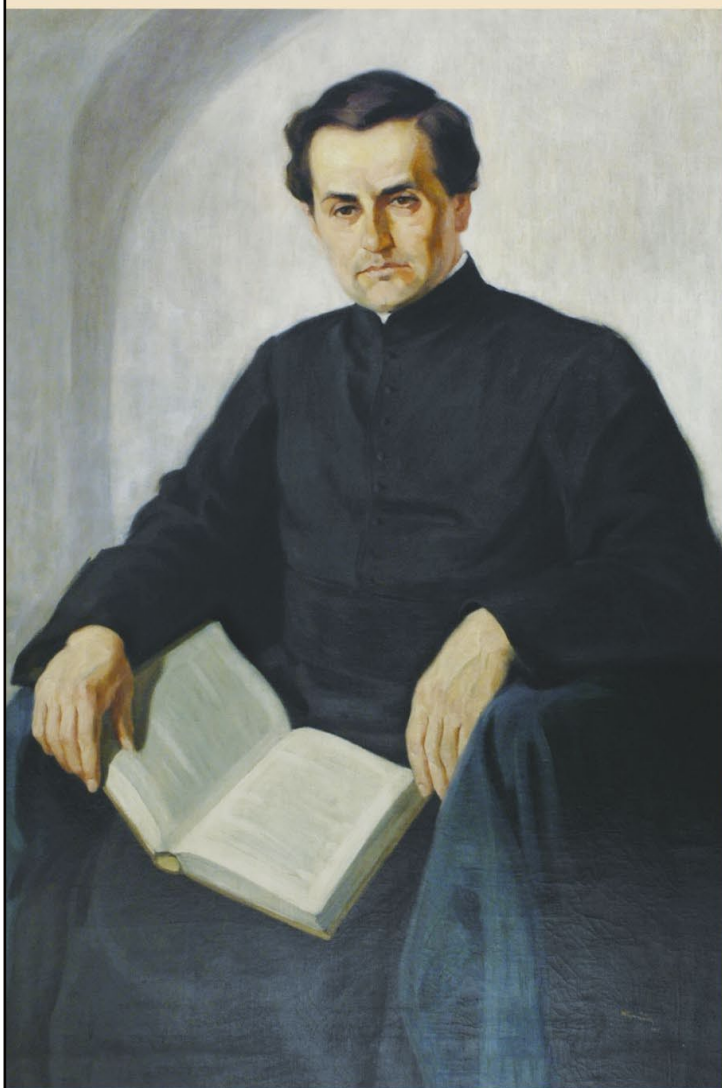
Svätopluk s tromi prútmi a jeho traja synovia Mojmír II., Svätopluk II. a Predslav. (Foto: www.cs.wikipedia.org)



Dom Matice slovenskej Bratislava
Vás pozýva

Dni ANTONA BERNOLÁKA v Bratislave

pod záštitou predsedu Národnej rady Slovenskej republiky Pavla Pašku



8. októbra 2012

Vernisáž výstavy
Anton Bernolák a bernolákovské hnutie
Koncert študentov Konzervatória v Bratislave
Recepcia
Justiho sieň, Zrkadlová sieň Primaciálneho paláca
o 17:00 hod.

13. októbra 2012

Svätá omša pri príležitosti 250. výročia
narodenia Antona Bernoláka
celebruje biskup Mons. František Rábek
Posvätenie základného kameňa
pomníka bernolákovcov
Dóm sv. Martina v Bratislave o 17:00 hod.
Položenie vencov k pamätníku Antona Bernoláka
Rudnayovo námestie

14. októbra 2012

Slovenskej dal som sa do cesty
hudobno-literárna kompozícia o Antonovi Bernolákovi
Hudobná sieň Bratislavského hradu o 17:00 hod.

November 2012

Odhalenie pamätnej tabule Antonovi Bernolákovi
na budove rímskokatolíckej fary v Devíne

Rok 2012 – Rok Antona Bernoláka
vyhlásený organizáciou UNESCO

SPIŠSKÝ JERUZALEM

POZVÁNKA NA REKREAČNÝ POBYT PRE RODINY

Spišský Jeruzalem, pod týmto názvom sa ukrýva jedinečný slovenský fenomén, akým je religiózna krajina na Pažici, vrátane Spišskej Kapituly a Sivej Brady. Nachádza sa v blízkosti svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO Spišský hrad a okolie a na Spiško-Gemerskej vetve historickej gotickej cesty (Spišské Vlachy – Spišské Podhradie – Levoča). Je tiež súčasťou územia európskeho významu Travertíny pri Spišskom Podhradí. Má aj významný religiózny význam – Spišská Kapitula je sídlom biskupstva.



Práve toto územie pripomína symbolický Jeruzalem. Samotná Pažica i kaplnky nachádzajúce sa tam, predstavujú pôdorys skutočného Jeruzalema v mierke 1:1.

S rozmiestnením objektov v Jeruzaleme korešponduje poloha religióznych objektov na Spiši, čo určite nie je náhoda, ale zámer tvorcov. Ide o kaplnky sv. Rozálie, sv. Františka Xaverského, pútnickej kaplnky sv. Kríža na Sivej Brade, ktorá zjavne pripomína Golgotu, i samotný Dóm sv. Martina.



Jedna z lokalít na Spiši, inšpirovaná Getsemanskými záhradami, žiaľ už zanikla. Bola zistená iba archívnym prieskumom. Nachádza sa v dedinke Jablonov v podobe záhrady pri rybníku. Podľa archeológov a historikov mali tieto miesta umožniť veriacim v časoch, keď pre vojnu s Turkami boli púte do Svätej zeme problematické, čo najvernejšie prežiť krížovú cestu.



Podobná symbolická krajina sa nikde na Slovensku nenachádza (najbližšia je poľská Kalvária Zebrzydowska). Spišský Jeruzalem tak môže prispieť aj k rozvoju ekumenizmu, k zachovaniu kultúrneho dedičstva a zatraktívneniu územia.

Uprostred tejto nádhernej a historicky vzácnnej oblasti sa nachádza jediný hotel pod Spišským hradom - **Hotel Kapitula**, ktorý ponúka príjemné, duchovné a kultúrne prostredie svojim návštevníkom. V priestoroch hotelovej reštaurácie, historickej sýpky, vínnej pivnice a barokovej záhrady pre Vás ochotne zorganizujeme svadby, promócie, oslavy výročí, ale aj firemné stretnutia, recepcie a mnoho iného.



Kontakt:

Garni Hotel Kapitula
Spišská Kapitula 15
053 04 Spišské Podhradie

Tel.č.: +421-53 45 42 583, +421-53 45 42 581
Fax: +421-53 45 42 582
E-mail: recepacia@hotelkapitula.sk
Web: www.hotelkapitula.sk, www.hk.3-d.sk

**Možnosť predplatenia
PARIEROVÉHO vydania
nášho týždenníka
NOVÉ NOVINY CENTRUM**

1. Predplatné na rok 2013:

Ročné predplatné: **21,- eur**
na účet vydavateľa - OSTRÁŽICA s.r.o.:
401 222 1108 / 7500 (ČSOB)
(v prípade potreby IBAN formát čísla
úctu:

SK 23 7500 0000 0040 1222 1108)

konštantný symbol: **8**

variabilný symbol: **2013**

Do správy pre prijímateľa uveďte MENO
a PRIEZVISKO,
svoju adresu, prosím, zašlite *e-mailom* na:

jozef@baca.sk

alebo *poštou* na adresu:

NOVÉ NOVINY CENTRUM
OSTRÁŽICA s. r. o.
Strakova 5
811 01 Bratislava

2. Predplatné na rok 2012:

V prípade záujmu o predplatné na aktuálny
rok 2012 zaplaťte, prosím, predplatné vo výš-
ke 40 centov za každý týždeň do konca roka.

**Ďakujeme za Vašu dôveru
a podporu!**



**Hypotekárna poradňa
Auxerre finančné služby**

PONÚKA KOMPLEXNÉ HYPOTEKÁRNE
A ÚVEROVÉ PORADENSTVO

Aj v čase rastúcich úrokových sadzieb nájdeme pre Vás najoptimálnejšiu hypo-
tému. Stačí jedno stretnutie s nami a získate prehľad o úverových produktoch
viacerých bánk. Ako licencovaný partner všetkých hypotekárnych bánk v SR
poskytujeme náš hypotekárny a úverový servis fyzickým osobám **BEZPLATNE**.

tel. č.: 0905 953 886 | www.auxerre.sk | info@auxerre.sk

Auxerre

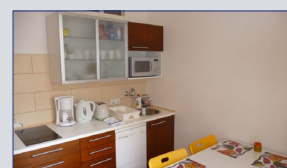
BRATISLAVA



**Ubytovanie
v centre
za ľudové ceny!**

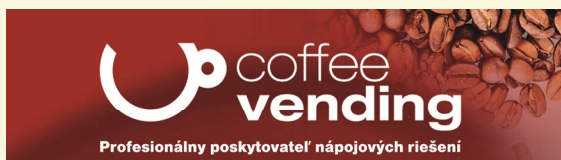
Kúpeľná ulica

Napr. 1-izbový apartmán,
od 40 €, každá ďalšia
osoba +10 €,
parkovanie pred
apartmánom 0,70 €/hod.,
mimo prac. hodín a cez
víkendy zadarmo.



Kontakt:

www.bratislava-travel.sk
tel. 0911 458 458



V NAŠICH TECHNOLÓGIÁCH JE TO SKUTOČNE KÁVA

Hotely, reštaurácie, kaviarne, kancelárie.



Predajné automaty



Coffee Vending, s.r.o.
 Ján Brezinský
 Mobil 1: +421 948 227 776
 Mobil 2: +421 905 251 285
 E-mail: info@coffeenvending.sk
 Web: www.coffeenvending.sk

ROZMÝŠĽATE NAD KÚPOU PRÍVESNÉHO VOZÍKA?

Tak neváhajte a príd'te do predajne



ADAL Bratislava, s. r. o.
 na Račianskej ulici č. 184 v Bratislave
 a určite si vyberiete!

Prívesy skladom a okamžite k odberu.

Ponúkame široký výber vozíkov zn. Pongratz najvyššej kvality...



LPA



GPA



DHL

A ďalšie typy: 3 SKS 3-stranný sklápač,
 L-AT 400 T-K autotrasportéry,
 L-PAT,
 Typová rada FPA, GPA a LPA

www.adalbratislava.sk
Račianska 184/B, 831 54 Bratislava
t. č: 0908 132 172

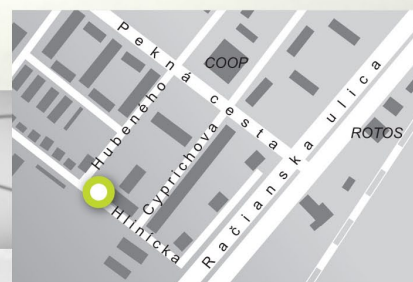


MUDr. Ján Baumgartner
 vedúci lekár centra

Lasercentrum Paracelsi sa nachádza v príjemnom prostredí širšieho centra Bratislavy v novovybudovaných priestoroch s bezproblémovým parkovaním.



- Laserová medicína
- Estetická medicína
- Dermatovenerológia
- Dermatopatológia
- Dermatochirurgia
- Dermatokozmetika



Súkromné medicínske zariadenie založené v roku 1997 je zamerané na diagnostiku a terapiu kožných a slizničných prejavov

Hlinická 2/A
 831 52 Bratislava 34
 tel.: 02/4487 2160
 tel./fax: 02/4487 3507
 mobil: 0910 939 194

e-mail: recepcia@paracelsi.sk
 web: www.paracelsi.sk



Osemsmerovka

Naša vd'aka za osemsmerovku patrí Mgr. Marekovi Patakymu z Bardejova.

V prípade záujmu o overenie tajničky Vám ju zašleme na základe Vašej e-mailovej žiadosti na adresu redakcie, t.j.: jozef@baca.sk.

A	S	T	T	CH	S	R	N	Á	R	O	D	D
C	B	O	E	E	M	A	S	A	R	T	D	A
T	O	I	P	S	T	K	L	R	Z	M	R	Á
Ž	R	E	L	C	T	I	M	Á	E	E	E	P
H	V	O	O	O	Y	Y	V	L	M	T	R	J
A	V	D	P	A	K	O	A	A	R	A	I	B
O	Ť	E	V	Š	D	S	K	Ž	M	N	I	C
A	R	C	K	I	A	Ó	A	E	K	O	E	M
A	O	O	Č	S	E	S	N	V	L	L	A	I
M	D	Y	S	T	R	E	D	A	I	T	V	K
A	S	A	Y	I	Á	E	L	N	E	E	A	Í
K	N	L	L	Č	K	B	A	M	Č	L	R	G
O	É	I	M	A	Č	K	A	E	I	E	O	A
N	N	Á	N	A	B	T	R	K	V	K	D	Š
I	M	Á	S	S	I	A	A	E	O	Á	I	T
Z	T	T	A	K	T	O	V	K	A	R	Č	A
P	I	S	A	T	E	E	S	I	C	R	A	N

Tajničku osemsmerovky tvorí **37** nevyškrtaných písmen.

Legenda: AKTOVKA, ANÓDA, BALADA, BANÁN, BREZA, CELINA, ČASTI, DEKANÁT, ETYLÉN, GAŠTAN, HRIECH, ISTIČ, KABÁT, KALIKA, KAMERA, KOLIBA, LEKÁR, LIEČIVO, MAČKA, MATEMATIKA, MELASA, METANOL, NARCIS, NÁROD, OCTAN, OPERA, PISATEĽ, PRAMENE, RODIČ, SALÁMA, SLOVO, SNINA, STREDA, ŠKODA, ŠPORT, TEPLA, TESTY, TETIVA, TRASA, VEČERA, VIERA, VODIČ, ZÁVOD, ZINOK, ŽALÁR.

AFORIZMUS

Nerob si starosti s tým, čo si o tebe myslia iní. Tí majú dosť starostí s tým, čo si o nich myslíš ty.

Odkaz šoférom: Lepšie je byť o šiestej doma, ako o pol šiestej v márnici.

NOVÉ NOVINY CENTRUM

- noviny o spoločnosti pre všetkých

Vydáva OSTRAŽICA s. r. o.

IČO: 36 701 106.

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie:
Strakova 5, 811 01 Bratislava.

EČ EPT MK SR: EV 4676/12,
ISSN 1338-5453. Celkové číslo vydania **0068**. Vychádza týždenne v elektronickej aj printovej podobe.

Nové noviny CENTRUM si v prípade záujmu môžete objednať telefonicky alebo e-mailom (viď kontakt šéfredaktora).

Šéfredaktor: Jozef Bača,
tel. 0907 711 117, e-mail: jozef@baca.sk,
redaktorka: Anetta Gnidová.

Názory prispievateľov článkov nemusia nutne zodpovedať názorom redakcie.

